

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-627

22.6.2021

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Forekomst av rotter – tilfeldig og plutselig skade – oppstått i selskapets ansvarstid?

Sikrede tegnet forsikring hos selskapet 2.6.19. Den 13.1.20 meldte sikrede om forekomst av rotter, herunder luktskader i boligen. Selskapet rekvirerte et skadedyrkontrollfirma til å foreta en vurdering av skadeårsak- og omfang. Firmaet mente at rottene tok seg inn i krypkjelleren via soilrør og utett rørgjennomføring. Basert på rapporten utstedt av skadedyrkontrollfirmaet la selskapet til grunn at skaden hadde oppstått og pågått i over tre år. Selskapet avslo på denne bakgrunn sikredes erstatningskrav. Det ble vist til at det ikke var tale om en "tilfeldig og plutselig" skade som hadde oppstått innenfor forsikringsperioden. Nemnda kom til at verken skadene forårsaket av rottene, eller bekjempelsen av disse var dekningsmessige.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 92 500

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skader som skyldes rotter, samt bekjempelse av rotter.

Sikrede har "Topp bygningsforsikring" med følgende vilkår:

2. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader som framgår under, og utgifter som følge av slike skader.

- Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

(...)

2.2 Dyr

Dekkes

- På fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes skade som skyldes dyr.

(...)

Standard bygningsforsikring

(...)

3. Hva forsikringen omfatter

(...)

3.4 Merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade på forsikret bygning

Omfattes

(...)

- Tap ved at egen bolig ikke kan brukes. Dekningen omfatter også eventuell tapt husleie. (...)

Sikrede tegnet forsikring hos selskapet 2.6.19.

Den 13.1.20 meldte sikrede om forekomst av rotter i boligen.

Selskapet rekvirerte et skadedyrkontrollfirma for å befare boligen. Under overskriften "Skadeomfang" i firmaets rapport av 16.1.20 fremgår det:

Lukt på soverommet. 8/10 mulige i lukt intensitet. Rommet er ubeboelig.

Fra kontortakstrappport datert 22.1.20 under overskriften "Konklusjon" siteres:

En luktskade der kilden til lukt er rottekadaver. Sterk lukt på et soverom og med spredning til andre beboelsesrom. Forsikringstaker har flyttet ut av boligen. Lukt er en skade, men i denne saken er det spørsmål rundt årsaken til at skaden er oppstått og skadetidspunktet. Basert på alle elementer i saken, samt rotter sin biologi og adferd er skadeutviklingstiden på primærårsaken fastsatt til over 3 år. Forsikringstaker har igangsatt de tiltak som er forespurt i prosessen med undersøkelse av saken.

Skadeårsaken beskrives som følgende:

Rotter tar seg inn i krypkjeller via soilrør ved og utett rørgjennomføring. Grunnet fundamentets oppbygging vil det være lett for rotter å ta seg inn, så videre bevege seg i åpninger i tørrstabelt granitt og rullestein, og videre opp i konstruksjon. Årsaken for inntrekk av rotter nå, er den samme som årsaken 2017. Det ble av forsikringstaker i 2017 tettet på innsiden av krypkjeller med hønsetetting etter anbefaling av Anticimex. Men tiltak utført etter anbefaling den gang var ikke utbedring av årsak, men symptombehandling i den forstand at tiltakene ikke hindrer rotter å komme inn i fundamentet/grunnmuren som er brytningpunktet bygning/uteareale (under bakkenivå). Til sammenligning vil ikke det å tette en rørgjennomføring i en kjøkkenskap være å utbedre årsaken til at man har problemer med mus i kjøkkenskapet. Primærårsaken må utbedres. Da tiltakene er utført etter råd fra en profesjonell part er ikke forsikringstaker å legge til last. Det er spor av rotteaktivitet i området hvor det er sikret i 2017 etter at det er sikret og det er registrert aktivitet av rotter krypkjeller nå.

Videre beskrives skadens omfang som følgende:

Luktskade i hovedsak på soverom, men som sprer seg i andre beboelsesrom. Lukten er av skadedyrtekniker beskrevet som liklukt og fra en luktskala fra 1 til 10 fastsatt som 8 på skalaen i forhold til styrke. Forsikringstaker har flyttet ut av boligen og bor på hytta. Vedrørende pågående aktivitet av rotter, må dette kartlegges ytterligere etter at årsaken er utbedret.

Under overskriften "Beskrivelse av skadeutviklingstid" fremgår det:

Selve luktskaden forårsaket av kadaver har utviklet seg innen en periode på ca. en uke. Kadaver starter å lukte, dersom romtemperatur etter ca. 2 dager og lukten tar seg gradvis opp i forråtnelsesprosessen før den når et topp-punkt etter noen uker før lukten gradvis går ned og til slutt forsvinner. Lukten av styrken lukten kan oppnå er avhengig av en rekke faktorer, herunder temperatur, undertrykk/overtrykk, åtsel etere (sesong), beliggenhet, størrelse, med mer. Når skadeutviklingstid/ skadetidspunkt skal vurderes på bygningsskader så legges til grunn når skaden materialiserte seg første gang.

Sekundær årsaken til lukten er aktivitet av rotter i konstruksjonen. Primærårsaken til lukten (årsaken til årsaken) er utett konstruksjon rundt rørgjennomføringen av soilrør. Det er primærårsaken som legges til grunn og basert på presedens, herunder FinKN 6652/02.05.2007 så er det når rottene kom inn første gang, dersom årsaken er den samme som skal legges til grunn.

Det er i vurderingen brukt overvektprinsippet, det vil si hva som er overveiende sannsynlig, altså over 51% sannsynlighet for at det anførte faktum er riktig. Basert på alle elementer i saken, samt rotter sin biologi og adferd er skadeutviklingstiden på primærårsaken fastsatt til over 3 år.

Under overskriften "Anbefalte tiltak" fremgår blant annet:

Dersom konstruksjonen åpnes opp for å fjerne luktkilden, kan man der også avdekke spor som kan gi et bilde av rottenes veier og som kan gi verdifull informasjon. Basert på lukten styrke anbefaler jeg at kilde lokaliseres og fjernes.

Selskapet avsto kravet 27.1.2 og anførte at skaden hadde oppstått og pågått i over tre år og lenge før forsikringstiden begynte å løpe.

Sikrede viste til at et annet forsikringsselskap A også hadde avslått kravet om erstatning den 11.2.20. Sikrede anførte at det var på det rene at han hadde krav på dekning fra ett av selskapene og ba selskapene bli enige om hvem som skulle dekke skaden. Selskapet kontaktet A 27.2.20 og gjorde gjeldende at saken måtte behandles under sikredes tidligere forsikringsavtale hos A.

A svarte 4.3.20 at det anså skaden som en ny skade, og at saken derfor måtte behandles av selskapet selv. Vedlagt e-posten var en rapport utarbeidet av B. som ble rekvirert da sikrede meldte om en skade i 2017. Under overskriften "Årsak til skade" i rapporten av 16.2.17 fremgår det: Det er påvist liklukt i trappeoppgangen til andre etasje, trolig fra død rotte. Eier opplyser at de hører lyder fra rotter i etasjeskiller og veggkonstruksjoner i både første og andre etasje. Vi finner det sannsynlig at rotter kan finne vei fra kryprom, langs avløpsrør og eventuelt el-kabler opp på loftet. Skadelidte har tatt to rotter i felle på loftet.

Selskapet opprettholdt avslaget 7.4.20. Vedlagt avslaget var en uttalelse fra skadedyrkontrollfirmaet hvor takstmannen konkluderte som følgende:

Basert på alle elementer det er mulig i dag å vurdere saken ut i fra, så er det identifisert en åpning i grunnmur som rotter har kunne kommet seg inn og det har vært aktivitet av rotter der. Men endrer dette konklusjon? Nei, fordi om dette er inntreksveien, så har den også vært der lenge og med sannsynlighetsovervekt også årsaken til rotteproblemet i 2017 og noe ikke takstmann, Anticimex eller f.t. oppdaget før nå.

Sikrede svarte 8.4.20 at han forventet at selskapene ble enige seg imellom om hvilket selskap som var ansvarlig. Selskapet bestred at det var pliktig til å komme til enighet med A og opprettholdt avslaget 22.4.20.

Etter ytterligere korrespondanse mellom partene ble saken klaget inn for Finansklagenemnda 22.9.20. Sikrede fremla en e-post fra R. VVS:

Vi ble av huseier ... spurt om å bistå vedr sjekk av alle avløpsrør i forbindelse med et rotteproblem,

Søndag 26.01.2020 var vi på befaring/kontroll. Avløpsrør ble sjekket utvendig og innvendig med kamera , ingen feil funnet, vi ble da spurt om å bistå Med kamera for sjekk under gulv og i vegger, innevegg og yttervegg, det ble da sjekket og funn av ganger i glava isulasjon på alle nevnte plasser , vi fikk fulgt Den ene gangen i yttervegg helt ned til avslutning veggpanel yttervegg under vindu i 1etg. Ingen rotter ble oppdaget ved denne kamera kontroll. Vi er godt kjent med rotteproblematikk i avløpsrør, når det er mye nedbør trekker rottene opp av kloakk og inn i hus, ved tidspunkt for vår kontroll var det mye nedbør i omeråde over lenger tid , vi har sjekket med f. kommune vedr avløpsrør i offentlig grund og ingen feil er å melde derfra,

Vår erfaring tilsier derfor at rotene har kommet opp av offentlig kloakk og trukket inn under yttervegg fra utsiden panel 1etg og videre opp i huset,

Bilder fra kamera kontroll er oversendt eier

Sikrede krever dekning for skade som følge av rotter med kr 64 251 for å dekke leie av hytte og container, sanering, materialer og snekkerarbeid og anfører at hvis skadene ikke er dekket av A, må de regnes som ny skade som dekkes under denne forsikringen.

Sikrede viser også til at nemnda ikke kan gå utenfor partenes anførsler, jf. tvisteloven § 11-2.

Sikrede krever også dekning for saksomkostninger på kr 28 250 for bistand ved behandling i Finansklagenemnda.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skaden har utviklet seg i mer enn tre år og før selskapets ansvarstid. Det er ikke tale om en "tilfeldig og plutselig" skade som har oppstått i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer er uansett ikke dekket under forsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skader som følge av rotter.

Sikredes forsikring omfatter "plutselig" skade bl.a. som følge av dyr.

Sikrede krever kr 64 251 for å dekke leie av hytte og container, sanering, materialer og snekkerarbeid. Nemnda forstår klagen slik at sikrede krever dekning for sanering/bekjempelse av rotter, utbedring av skader som skyldes rotter samt merutgifter til alternativ bolig.

Nemnda ser først på spørsmålet om selskapet er ansvarlig for bygningsskader som følge av rotter.

Ifølge rapport fra Nokas Skadedyrkontroll av 16.1.20 var soverommet ubeboelig pga. lukt. Det følger videre av rapport fra Nokas Skadedyrkontroll av 22.1.20 at rottekadaver var kilden til lukten, og at lukten hadde spredt seg fra soverommet til andre beboelsesrom. Lukt er i seg selv ikke en skade, men hvis lukten setter seg i bygningsmaterialer som må fjernes eller medfører at man må ødelegge bygningen for å fjerne døde dyr, utgjør dette en skade, jf. FinKN 2012-338. Spørsmålet blir da om skaden har oppstått plutselig. Formuleringen "plutselig" tilsier at skaden må oppstå raskt i motsetning til over tid. I nemndspraksis er det lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom éndag, må regnes som "plutselig", men ikke skader som oppstår/utvikler seg over en lengre periode, jf. blant annet FinKN 2016-218 og 2017-375.

Det fremgår av rapporten av 22.1.20 at luktskaden har "utviklet seg innen en periode på ca. en uke". Videre opplyses det at kadaver begynner å lukte etter ca. to dager, og at lukten gradvis tar seg opp i forråtnelsesprosessen. Rapporten tilsier derfor at skaden ikke har oppstått "plutselig". Sikrede har ikke fremlagt alternativ dokumentasjon som tilsier at luktskaden har oppstått plutselig. Luktskaden er følgelig ikke omfattet av forsikringen.

Det opplyses i e-posten fra R. VVS datert 12.9.20 at det er avdekket ganger i glava-isolasjonen. Omfanget av skaden på isolasjonen er ikke belyst. Tidsperspektivet for denne skaden er heller ikke belyst. Det er derfor ikke dokumentert at denne skaden inntraff plutselig.

Sikrede viser til at forsikringstilfellet her er tilstedeværelsen av rotter, og at dette skjedde plutselig. Forsikringstilfellet er angitt som "skade", som er en negativ fysisk innvirkning på en gjenstand. Tilstedeværelse av rotter utgjør i seg selv ikke noen skade på bygning eller innbo. Tilstedeværelse av rotter er en skadeårsak, som dekkes fordi forsikringen omfatter skade voldt av "dyr", men utgjør i seg selv ikke et forsikringstilfelle. Dette må gjelde også om rotten dør. Skade voldt av en død rotte oppstår når lukt trer inn i bygningsmateriale, jf. ovenfor. Frem til dette tidspunktet har rotten ikke ført til noen negativ fysisk innvirkning på den forsikrede bygningen.

Sikrede viser videre til at spørsmålet om plutselig må være relativ i forhold til hvilken årsak det dreier seg om, jf. I LA-2014-164499. Vilklårene i denne saken var utformet annerledes enn i nærværende sak. Slik vilklårene i nærværende sak er formulert, angir "plutselig" et generelt inngangskrav som er felles for alle de årsaker som dekkes. Nemnda kan ikke se at det er grunnlag for en relativisering av et slikt felles inngangsvilkår, som må sees som en felles begrensning for alle skadeårsaker. Nemnda har for øvrig i flere saker tatt avstand fra I LA-2014-164499, jf. bl.a. FinKN 2016-218, og dommen støttes heller ikke av LG-2016-148681, som legger nemndas forståelse av "plutselig" til grunn.

Sikrede anfører at skadene må være dekket enten av tidligere eller av nåværende selskap. Hvis skaden ikke har inntruffet plutselig, er den ikke dekket av noen av selskapene.

Nemnda ser dernest på spørsmålet om sikrede har krav på dekning for utgifter til bekjempelse av rotter.

Sikredes forsikringsavtale omfatter ikke sanering/bekjempelse av skadedyr eller tiltak for å hindre skadedyrenes tilgang til boligen. Bekjempelse av rotter faller derfor utenfor forsikringens

dekningsfelt. Det gjelder uavhengig av om rotteaktiviteten oppsto i forsikringstiden hos selskapet eller ikke.

Spørsmålet videre er om selskapet er ansvarlig for leieutgifter til hytten.

Ifølge standardvilkårenes pkt. 3.4 omfatter forsikringen merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade på forsikret bygning, herunder tap ved at egen bolig ikke kan brukes.

Forutsetningen for dekning er dermed at merutgiftene er en "følge av erstatningsmessig skade" på bygningen. I dette tilfellet er hverken bygningsskadene eller bekjempelse av rottene omfattet av forsikringen, og sikrede har i så fall ikke krav på dekning for leieutgifter som følge av utbedringen/bekjempelse.

Sikrede viser også til at nemnda ikke kan gå utenfor partenes anførsler, jf. tvisteloven § 11-2. Nemnda viser her til saksbehandlingsreglene for Finansklagenemnda pkt. 10 Saksbehandlingen i sekretariatet fjerde ledd:

Sekretariatets behandling av saken er ikke begrenset av de anførslene og rettsgrunnlagene som partene har bragt inn i saken.

Det er etter dette ikke grunnlag for ansvar for selskapet i denne saken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).